

ΟΛΓΑ Π. ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΥ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ Δ.Ν.
ΜΕΣΟΛΑΒΗΤΡΙΑ ΟΜΕΔ
Σόλωνος 76, Αθήνα 106 80
Τηλ.: 210 6462828, 6977 227007
Fax: 2130427478
Email: olangelopoulou@gmail.com

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ

Η Πανελλήνια Ομοσπονδία Συλλόγων Επιστημονικού Υγειονομικού Προσωπικού ΕΟΠΠΥ- ΠΕΔΥ (ΠΟΣΕΥΠΕΟΠΥΥ-ΠΕΔΥ) μου ανέθεσε την εκπόνηση γνωμοδοτήσεως σχετικά με τις κρατήσεις εισφορών για την κοινωνική ασφάλιση των ιατρών που απασχολούνται με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου, οι οποίοι έχοντας αρχικώς προσληφθεί από το τέως ΙΚΑ, μεταφέρθηκαν στον ΕΟΠΠΥ δυνάμει του άρθρου 32 παρ. 3 Ν. 3918/2011 και εν συνεχεία από τον ΕΟΠΠΥ στις Διοικήσεις των αντίστοιχων χωροταξικά Υγειονομικών Περιφερειών (Δ.Υ.Πε.) δυνάμει των άρθρων 17 επ. Ν. 4238/2014 (εφεξής καλουμένων χάριν συντομίας: ιατροί ΕΟΠΠΥ – ΠΕΔΥ).

Μου ετέθησαν, ειδικότερα, τα εξής δύο ερωτήματα: **(α)** εάν για τους ως άνω ιατρούς ΕΟΠΠΥ – ΠΕΔΥ παρακρατούνται νόμιμα οι λεγόμενες **συνεισπραττόμενες εισφορές με βάση τον ΚΠΚ (Κωδικό Πακέτου Κάλυψης) 129**, **(β)** εάν συντρέχει περίπτωση **διπλής παρακράτησης της εισφοράς για παροχές ασθένειας σε χρήμα** και **(γ)** εάν γίνεται η ορθή κατά το νόμο κράτηση της **εισφοράς για εφάπαξ βοήθημα**. Για την έρευνα των ζητημάτων αυτών μου χορηγήθηκαν ενδεικτικώς ορισμένα πρόσφατα μηνιαία εκκαθαριστικά αποδοχών από διαφορετικές ΔΥΠε και, συγκεκριμένα, την 1^η Υ.Πε :Αττικής, την 3^η Υ.Πε. Θεσσαλονίκης και την 5^η Υ.Πε. Θεσσαλίας.

Επί των ερωτημάτων αυτών επάγομαι τα ακόλουθα:

Πρώτο ζήτημα: Η παρακράτηση των «συνεισπραττόμενων» εισφορών.

Η νομιμότητα της παρακρατήσεως των λεγόμενων «συνεισπραττόμενων» εισφορών (αλλά και όλων των εισφορών, όπως αναλυτικότερα κατωτέρω εκτίθεται) εξαρτάται από το γενικότερο ασφαλιστικό καθεστώς που διέπει τους ιατρούς ΕΟΠΠΥ – ΠΕΔΥ. Οι εν λόγω ιατροί από

την αρχή της απασχόλησής τους για το τέως ΙΚΑ και έως σήμερα, δηλαδή και μετά τη μεταφορά τους στον ΕΟΠΠΥ και μετέπειτα στις ΔΥΠε, συνδέονται με αυτούς με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου. Κατά συνέπεια, υπάγονταν αποκλειστικά και μόνον στην ασφάλιση του τέως ΤΣΑΥ και στο τέως ΙΚΑ και μετέπειτα ΙΚΑ-ΕΤΑΜ υπάγονταν με βάση της σχέση εργασίας τους στους κλάδους ασφαλίσεως τους οποίους δεν κάλυπτε το τέως ΤΣΑΥ, δηλαδή στους κλάδους της **επικουρικής ασφάλισης** (τέως ΕΤΕΑΜ) και στους κλάδους παροχών **ασθένειας και μητρότητας σε χρήμα**. Το ύψος του ποσοστού επί τοις εκατό με βάση το οποίο υπολογίζονται οι εισφορές που παρακρατούνται από τις αποδοχές (εργατικές) καθορίζεται από τα άρθρα 96 και 41 αντίστοιχα του Ν. 4387/2016, ανέρχονται δε για το τρέχον έτος στο ποσοστό **3,5%** (για την επικουρική ασφάλιση) και στο ποσοστό **0,40%** (για τις παροχές ασθένειας και μητρότητας σε χρήμα).

Παράλληλα, με βάση τη νομοθεσία που διέπει τον ΟΑΕΔ και τους φορείς που πλέον συγχωνεύθηκαν σε αυτόν (Ν. 4144/2013) Οργανισμό Εργατικής Εστίας και Οργανισμό Εργατικής Κατοικίας, υπέρ αυτών οφείλονται εισφορές σε κάθε περίπτωση εργαζομένων που απασχολούνται με σχέση εργασίας, οι οποίες εισφορές καλούνται «**συνεισπραττόμενες**» επειδή εισπράττονται από το τ. ΙΚΑ και αποδίδονται στη συνέχεια στον ΟΑΕΔ. Οι εισφορές αυτές υπολογίζονται με βάση τα εξής ποσοστά επί τις εκατό:

ΚΛΑΔΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΠΟΣΟΣΤΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ		
	ΕΙΣΦΟΡΑ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΥ	ΕΙΣΦΟΡΑ ΕΡΓΟΔΟΤΗ	ΣΥΝΟΛΟ
ΑΝΕΡΓΙΑ Ο.Α.Ε.Δ	1,83%	3,17%	5%
Λ.Α.Ε.Κ. Ο.Α.Ε.Δ.	0,10%	0,36%	0,46%
Λ.Π.Ε.Α.Ε.	0%	0,15%	0,15%
ΣΥΝΟΛΟ	1,93%	3,68%	5,61%
Ο.Ε.Κ. (ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑ)	1%	0%	1%
Ο.Ε.Ε (ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΕΣΤΙΑ)	0,35%	0%	0,35%
ΣΥΝΟΛΟ	3,28%	3,68%	6,96%

Ενόψει των ανωτέρω για την ορθή παρακράτηση των εν λόγω εισφορών από τις αποδοχές των ιατρών ΕΟΠΠΥ-ΠΕΔΥ το τ. ΙΚΑ είχε διαμορφώσει τον Κωδικό Πακέτου Κάλυψης (ΚΠΚ) 129, ο οποίος

περιελάμβανε τις εισφορές που συμπληρωματικά προς το ΤΣΑΥ παρακρατούνταν υπέρ του ΙΚΑ και του ΟΑΕΔ. Για το τρέχον έτος επομένως το ποσοστό της εργατικής εισφοράς που παρακρατείται από τις αποδοχές των ιατρών ΕΟΠΠΥ-ΠΕΔΥ ανέρχεται στο συνολικό ποσοστό **7,18%** (3,5% + 0,40% + 3,28%).

Οι εισφορές του ΟΑΕΔ για την ασφάλιση ανεργίας οφείλονταν (έως την 8.10.1984) μόνον από τα πρόσωπα που παρέχουν επ' αμοιβή και κατά κύριο επάγγελμα εξαρτημένη εργασία δυνάμει σχέσεως εργασίας αορίστου ή ορισμένου χρόνου και είναι ασφαλισμένοι στον κλάδο ασθένειας οποιουδήποτε οργανισμού κοινωνικής ασφάλισης (άρθρο 11 παρ. 1 ΝΔ 2961/1954). Οι λοιπές συνεισπραττόμενες εισφορές υπέρ του ΟΑΕΔ, ήτοι οι εισφορές ΛΑΕΚ (Λογαριασμός για την Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση) και ΛΠΕΑΕ (Λογαριασμός για την Προστασία των Εργαζομένων από την Αφερεγγυότητα του Εργοδότη), οφείλονται για ασφαλισμένους που υπάγονται έστω σε έναν κλάδο ασφάλισης του ΟΑΕΔ¹. Ως γνωστόν εκτός από τον κλάδο ασφάλισης ανεργίας στον ΟΑΕΔ λειτουργούσαν ο Ειδικός Λογαριασμός Προστασίας Στρατευόμενων Μισθωτών (ν. 2054/1952) και ο Διανεμητικός Λογαριασμό Οικογενειακών Επιδομάτων Μισθωτών (ΝΔ 3868/58), οι εισφορές και οι παροχές των οποίων καταργήθηκαν με το άρθρο πρώτο παρ. ΙΑ, υποπαρ. ΙΑ3 Ν. 4254/2014 από την 1.7.2014, προκύπτει σαφώς ότι από την ίδια ημερομηνία, η υποχρέωση εισφοράς υπέρ ΛΑΕΚ και ΛΠΕΑΕ υφίσταται μόνον για τους μισθωτούς που υπάγονται στην ασφάλιση του κλάδου ανεργίας του ΟΑΕΔ. Το ίδιο ισχύει και για την εισφορά υπέρ του Οργανισμού Εργατικής Εστίας, δηλαδή η υποχρέωση της εισφοράς αυτής υφίσταται μόνον για τους μισθωτούς που υπάγονται στην ασφάλιση του ΟΑΕΔ, σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 1 678/1977. Μόνον η εισφορά υπέρ ΟΕΚ αφορά εν γένει τους μισθωτούς, ανεξάρτητα από την υπαγωγή τους στην ασφάλιση ανεργίας του ΟΑΕΔ, καθώς και τους υπαλλήλους των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου (άρθρο 2 ΝΔ 2963/1954).

Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι, με την εξαίρεση της εισφοράς υπέρ ΟΕΚ, η υποχρέωση καταβολής των λοιπών συνεισπραττόμενων

¹ Άρθρα 10 Ν. 2336/1995 και 1 Ν. 2434/1996 για την τέως εισφορά ΕΛΠΕΚΕ που αποτελεί πόρο του ΛΑΕΚ κατά το άρθρο 1 παρ. 2 Ν. 2434/1996, και άρθρο 15 Ν. 2224/1994 για την εισφορά ΕΚΛΑ που επίσης αποτελεί πόρο του ΛΑΕΚ κατά το άρθρο 1 παρ. 2 Ν. 2434/1996. Ως προς την εισφορά ΛΠΕΑΕ, άρθρο 16 Ν. 1836/1989.

εισφορών εξαρτάται από την υπαγωγή του εργαζόμενου από την ασφάλιση ανεργίας. Ο ασφαλιστικός όμως κίνδυνος της ανεργίας δεν αφορά τους ανεξάρτητα απασχολούμενους επιστήμονες και, συγκεκριμένα, τους ιατρούς, τους δικηγόρους και τους κτηνιάτρους, που ως εκ της φύσεως της απασχόλησής τους δεν δύνανται, αλλά και εκ του νόμου δεν υπάγονται, στην υποχρεωτική ασφάλιση ανεργίας, ακόμα και όταν διατηρούν έμμισθη σχέση εργασίας. Ενόψει τούτων ο ίδιος ο ΟΑΕΔ αλλά και το τ. ΙΚΑ για 30 και πλέον έτη αποδέχονταν ότι οι εν λόγω επαγγελματίες δεν είναι υπόχρεοι καταβολής των συνεισπραττόμενων (πλην ΟΕΚ) εισφορών, ακόμα και όταν αυτοί συνδέονταν με σχέση εργασίας προς ορισμένο νομικό ή φυσικό πρόσωπο. Ειδικότερα, το Διοικητικό Συμβούλιο του ΟΑΕΔ με αποφάσεις του που ελήφθησαν την 8.12.1955 και την 2.4.1956, δεν υπάγονται στον κλάδο ανεργίας του ΟΑΕΔ και, κατ' επέκταση, δεν οφείλουν τις συνεισπραττόμενες εισφορές οι γιατροί, οι δικηγόροι και οι κτηνίατροι που παρέχουν με σχέση εξαρτημένης εργασίας έναντι αμοιβής τις υπηρεσίες τους σε νομικά ή φυσικά πρόσωπα. Στην ίδια κατεύθυνση και το τ. ΙΚΑ δεχόταν (Εγκύκλιος ΙΚΑ 28/1956) ότι τα πρόσωπα αυτά εξαιρούνται από τον Κλάδο Ανεργίας, έστω και αν κατά το χρόνο της απασχόλησής τους αυτής, ήτοι της έμμισθης τοιαύτης, στερούνται του δικαιώματος να ασκούν το ελεύθερο επάγγελμά τους.

Η θέση αυτή του ΙΚΑ μεταβλήθηκε μετά τη θέση του άρθρου 20 του Ν. 1483/1984 σε ισχύ, σύμφωνα με το οποίο, *«1. Οι εισφορές εργοδοτών και εργαζομένων προς τον Οργανισμό Απασχολήσεως Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ) για τους κλάδους ανεργίας, στράτευσης και του Διανεμητικού Λογαριασμού Οικογενειακών Επιδομάτων Μισθωτών (Δ.Λ.Ο.Ε.Μ.), τον Οργανισμό Εργατικής Κατοικίας (ΟΕΚ), για την παροχή στεγαστικής συνδρομής και τον Οργανισμό Εργατικής Εστίας για τους σκοπούς τους, είναι κοινωνικοί πόροι υπέρ των ανωτέρω οργανισμών κοινωνικής πολιτικής και εξακολουθούν να καταβάλλονται ανεξάρτητα αν οι δικαιούχοι εργαζόμενοι έχουν δικαίωμα για όμοιες παροχές από τους εργοδότες τους ή από άλλους φορείς. 2. Εισφορές της προηγούμενης παραγράφου, που έχουν καταβληθεί μέχρι τη δημοσίευση αυτού του νόμου στον ΟΑΕΔ, τον ΟΕΚ και την Εργατική Εστία, σε καμιά περίπτωση δεν αναζητούνται. Τυχόν εκκρεμείς δίκες για την αναζήτηση των εισφορών αυτών καταργούνται. 3. Ειδικές διατάξεις για την*

εξαίρεση από την υπαγωγή στην ασφάλιση και την καταβολή εισφορών στον ΟΑΕΔ, τον ΟΕΚ και την Εργατική Εστία διατηρούνται σε ισχύ». Με βάση τη διάταξη αυτή, το τ. ΙΚΑ θεώρησε ότι αποσυνδέθηκε η υποχρέωση καταβολής συνεισπραπτόμενων εισφορών από την υπαγωγή του οικείου εργαζόμενου στην ασφάλιση ανεργίας, με συνέπεια να θεωρεί ως οφειλέτες των εισφορών αυτών όλους τους συνδεδεμένους με σχέση εργασίας μισθωτούς ακόμα και όταν δεν υπάγονται στην ασφάλιση ανεργίας, συμπεριλαμβανομένων των ιατρών. Ακόμα όμως και υπό αυτήν την εκδοχή, το ίδιο το τ. ΙΚΑ ρητώς αποδεχόταν ότι ειδικά για τους ιατρούς του τ. ΙΚΑ που έχουν προσληφθεί σε αυτό δυνάμει του άρθρου 10 Ν. 1204/1972, δεν υπάρχει υποχρέωση καταβολής συνεισπραπτόμενων εισφορών (Εγκύκλιος 48/1987, ΕΔΚΑ 1987, σελ. 250 επ.). Τούτο προφανώς ενόψει της ελευθερίας που χαρακτηρίζει την παροχή των υπηρεσιών ενός ιατρού, άσχετα από την απασχόλησή του με σχέση εργασίας και ανεξάρτητα από την ειδικότερη νομική φύση της σχέσης αυτής, ενόψει των προαναφερθεισών διατάξεων που αφορούν στον ασφαλιστικό κίνδυνο της ανεργίας. Εξάλλου έχει ήδη κριθεί ότι με την διάταξη του άρθρου 20 Ν. 1483/1984, όπως προκύπτει από την περιεχόμενη σε αυτήν φράση «εξακολουθούν να καταβάλλονται» δεν επιβάλλει το πρώτον υποχρέωση καταβολής εισφοράς στους εργαζόμενους και, συνεπώς, δεν μπορεί δυνάμει αυτής να θεωρηθεί ότι γεννάται υποχρέωση καταβολής των εισφορών για πρόσωπα που δεν υπόκειντο στην υποχρέωση αυτή πριν από τη θέσπιση του νόμου².

Περαιτέρω θα πρέπει να σημειωθεί ότι ειδικά για οι εισφορές υπέρ ΛΑΕΚ και ΛΠΕΑΕ προβλέφθηκαν με νόμους μεταγενέστερους του Ν. 1483/1984³ και, συνεπώς, οι νεώτερες νομοθετικές ρυθμίσεις με βάση τις οποίες η υποχρέωση εισφοράς υφίσταται μόνον για τους μισθωτούς που υπάγονται στην ασφάλιση του κλάδου ανεργίας του ΟΑΕΔ, ισχύει στο ακέραιο και καμία επίδραση δεν δύναται να ασκήσει το άρθρο 20 Ν. 1483/1984. Συνεπώς και για τον πρόσθετο αυτό λόγο οι συνεισπραπτόμενες εισφορές δεν αφορούν τους ιατρούς ΕΟΠΠΥ-ΠΕΔΥ.

² ΑΠ 1288/1988, ΔΕΝ 1989, σελ. 854 επ

³ Δηλαδή με τα άρθρα 10 Ν. 2336/1995 και 1 Ν. 2434/1996 για την τέως εισφορά ΕΛΠΕΚΕ που αποτελεί πόρο του ΛΑΕΚ κατά το άρθρο 1 παρ. 2 Ν. 2434/1996, και άρθρο 15 Ν. 2224/1994 για την εισφορά ΕΚΛΑ που επίσης αποτελεί πόρο του ΛΑΕΚ κατά το άρθρο 1 παρ. 2 Ν. 2434/1996. Ως προς την εισφορά ΛΠΕΑΕ, άρθρο 16 Ν. 1836/1989.

Από το γεγονός αυτό, δηλαδή της εξαίρεσης των ιατρών ΕΟΠΠΥ-ΠΕΔΥ που προέρχονται από το τ. ΙΚΑ και ιδίως των προσληφθέντων δυνάμει του άρθρου 10 Ν. 1204/1972, από την υποχρέωση συνεισπραττόμενων εισφορών (πλην ΟΕΚ), σε συνδυασμό με το άρθρο 32 παρ. 3 Ν. 3918/2011, το οποίο ρητά προβλέπει ότι οι μεταφερόμενοι στον ΕΟΠΠΥ ιατροί εξακολουθούν να διέπονται από το ασφαλιστικό και συνταξιοδοτικό καθεστώς που είχαν πριν από την μεταφορά τους στους φορείς υποδοχής, προκύπτει ότι **η παρακράτηση των εισφορών υπέρ ΟΑΕΔ, ΛΑΕΚ και ΟΕΕ, συνολικώς 2,28% δεν είναι νόμιμη.**

Δεύτερο ζήτημα: Περίπτωση διπλής παρακράτησης της εισφοράς για παροχές ασθένειας σε χρήμα.

Όπως προέκυψε από την επισκόπηση των μηνιαίων εκκαθαριστικών αποδοχών που μου χορηγήθηκαν, διπλή παρακράτηση εισφοράς για παροχές ασθένειας σε χρήμα διαπιστώθηκε μόνον σε εκκαθαριστικά εκδοθέντα από την 1^η Υ.Πε Αττικής. Όπως προκύπτει από τα εν λόγω εκκαθαριστικά, επί των αποδοχών των ιατρών ΕΟΠΠΥ-ΠΕΔΥ έγινε παρακράτηση με τον χαρακτηρισμό «ΕΦΚΑ – ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΕΦΚΑ (ΑΠΔ)» αλλά και δύο ακόμα παρακρατήσεις έκαστη εκ των οποίων έφερε τον χαρακτηρισμό «ΕΤΑΑ – Τομέας Υγείας Υγειονομικών». Η πρώτη παρακράτηση «ΕΦΚΑ – ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΕΦΚΑ (ΑΠΔ)» αποτελεί αυτήν που αντιστοιχεί στον προαναφερθέντα ΚΠΚ 129, γεγονός που προκύπτει από τον πολλαπλασιασμό των μεικτών αποδοχών του εκκαθαριστικού επί του ποσοστού 7,18%. Όπως ελέγχθη, το ποσοστό αυτό περιλαμβάνει και εσωκλείει το ποσοστό **0,40%** που κατά το άρθρο 41 Ν. 4387/16, οφείλεται για τις εισφορές ασθένειας και μητρότητας σε χρήμα. Από τις έτερες παρακρατήσεις, προκύπτει ότι η μεν μία φέρουσα τον χαρακτηρισμό «ΕΤΑΑ – Τομέας Υγείας Υγειονομικών» αφορά τις παροχές ασθένειας και μητρότητας σε είδος, αφού το ύψος της κράτησης ισούται με το 2,15% των μεικτών αποδοχών, **η δε άλλη ωστόσο με τον ίδιο χαρακτηρισμό αφορά και αυτή σε παροχές ασθένειας και μητρότητας σε χρήμα, αφού το ύψος της κράτησης στην περίπτωση αυτή ισούται με 0,40% των μεικτών αποδοχών.** Υπάρχει επομένως διπλή παρακράτηση της ίδιας ακριβώς εισφοράς, όπερ μη νόμιμο.

Το ορθό είναι να διατηρηθεί η κράτηση που γίνεται δυνάμει του ΚΠΚ 129, αφού, όπως αναφέρθηκε και στην αρχή της παρούσης, οι ιατροί ΕΟΠΠΥ-ΠΕΔΥ, ως απασχολούμενοι με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου υπάγονται στο τ. ΤΣΑΥ, το οποίο δεν χορηγεί παροχές ασθένειας και μητρότητας σε χρήμα ούτε διαθέτει αντίστοιχο κλάδο παροχών⁴, και για τον λόγο αυτό ασφαλιζονταν και ασφαίζονται οι ιατροί ΕΟΠΠΥ-ΠΕΔΥ για τις εν λόγω παροχές σε χρήμα στο ασφαλιστικό καθεστώς του τ. ΙΚΑ. Κατ' επέκταση πρέπει να παύσει η δεύτερη παρακράτηση «ΕΤΑΑ – Τομέας Υγείας Υγειονομικών» ποσοστού 0,40%.

Το εν λόγω σφάλμα ενδέχεται να οφείλεται στις εξής δύο παρανοήσεις: πρώτον, στην αναφορά της Εγκυκλίου υπ' αριθμόν 18/28.03.2017 με θέμα: «Ένταξη στον Ενιαίο Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (ΕΦΚΑ) των Μισθωτών του τ. ΕΤΑΑ – Τομέας ΤΣΑΥ – Απασχολούμενοι σε επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα», στη σελίδα 3 της οποίας αναφέρονται τα ποσοστά ασφάλισης για ασθένεια και σε αυτά περιλαμβάνεται και το ποσοστό ασφάλισης για παροχές ασθένειας και μητρότητας σε χρήμα ύψους 0,40% (εργατική εισφορά), ενώ στη σελίδα 8 αναφέρεται και στην παρακράτηση της εισφοράς με τον ΚΠΚ 129, που ως ελέχθη περιλαμβάνει την ίδια εισφορά. Είναι όμως σαφές ότι οι δύο αυτές αναφορές δεν έχουν βεβαίως την έννοια ότι η ίδια εισφορά επιβάλλεται τάχα δις, αλλά ότι η εισφορά 0,40% που πράγματι προβλέπεται από πλευράς ουσιαστικού δικαίου στο άρθρο 41 Ν. 4387/2016 προκειμένου για τους ιατρούς με σχέση εργασίας θα περιληφθεί – στο πλαίσιο της απεικόνισης της ασφάλισης – στον κωδικό πακέτου κάλυψης 129, όπως αυτό μάλιστα συμβαίνει στα εκκαθαριστικά αποδοχών των άλλων ΔΥΠε που μας χορηγήθηκαν.

Εξάλλου, η αναφορά των οικείων ποσοστών ασφάλισης υγειονομικής περίθαλψης (όπως και άλλων ποσοστών, όπως λ.χ. αυτών της επικουρικής ασφάλισης) σε άρθρα του Ν. 4387/2016 δεν σημαίνει ότι οφείλονται αυτές οι εισφορές, εάν ο οικείος ασφαλισμένος δεν υπάγεται στην αντίστοιχη ασφάλιση (π.χ. ασφάλιση ασθένειας και μητρότητας σε χρήμα, όπως οι ιατροί που ασκούν αποκλειστικά ελεύθερο επάγγελμα, ή επικουρική ασφάλιση, όπως οι υπαγόμενοι στο καθεστώς του τ. ΟΑΕΕ). Πολύ μάλλον, η γέννηση της υποχρέωσης εισφοράς προϋποθέτει την υπαγωγή στην ασφάλιση του οικείου

⁴ Άρθρα 11 και 14 Ν. 982/1979 σε συνδυασμό με τις διατάξεις του Β.Δ/τος 443/1964.

φορέα, όπως ρητά μάλιστα προβλέπει το άρθρο 55 παρ. 1 και 2 Ν. 4387/2016.

Στο δεύτερο ερώτημα προσήκει επομένως η απάντηση ότι σε ορισμένες περιπτώσεις (όπως στα εκκαθαριστικά αποδοχών της 1^{ης} Υ.Πε Αττικής) παρατηρείται πράγματι διπλή παρακράτηση της εισφοράς 0,40% για παροχές ασθένειας και μητρότητας σε χρήμα, γεγονός που επιβάλλει, πρώτον, την άμεση παύση της δεύτερης παρακράτησης με χαρακτηρισμό «ΕΤΑΑ – Τομέας Υγείας Υγειονομικών» και, δεύτερον, την άμεση επιστροφή όλων των ποσών αμοιβής που έχουν παρακρατηθεί μη νόμιμα από την εφαρμογή της κράτησης αυτής έως την παύση της.

Τρίτο ζήτημα: Η κράτηση της εισφοράς για εφάπαξ βοήθημα.

Ως προς το ζήτημα αυτό θα πρέπει καταρχάς να παρατηρηθεί ότι υπάρχει διαφοροποίηση μεταξύ των μηνιαίων εκκαθαριστικών αποδοχών που μου χορηγήθηκαν. Συγκεκριμένα, ενώ τα εκκαθαριστικά της 1^{ης} Υ.Πε. Αττικής και της αυτά της 3^{ης} Υ.Πε. Θεσσαλονίκης αναφέρονται σε κράτηση ύψους 4% (στην περίπτωση της 1^{ης} Υ.Πε. Αττικής με τον χαρακτηρισμό: «ΕΤΑΑ- Τομέας Πρόνοιας Υγειονομικών», στη δε περίπτωση της 3^{ης} Υ.Πε. Θεσσαλονίκης με τον χαρακτηρισμό: «ΕΤΕΑΠ Πρόνοιας»), στα εκκαθαριστικά της 5^{ης} Υ.Πε. Θεσσαλίας γίνεται κράτηση χαμηλότερου ποσοστού από 4% με τον χαρακτηρισμό: «Ταμείο Πρόνοιας Δημοσίων Υπαλλήλων».

A. Ως προς τα εκκαθαριστικά στα οποία εμφανίζεται κράτηση 4% για το εφάπαξ βοήθημα, που βασίζεται στην υπαγωγή των ιατρών ΕΟΠΠΥ – ΠΕΔΥ στον Κλάδο Πρόνοιας του τ. ΤΣΑΥ, μετέπειτα Τομέα Πρόνοιας Υγειονομικών του τ. ΕΤΑΑ και νυν στον Κλάδο Εφάπαξ Παροχών του ΕΤΕΑΕΠ, δυνάμει του άρθρου 2 ΒΔ 211/1965, παρατηρείται ότι είναι μη νόμιμο το ύψος της κρατήσεως και δη το ύψος του εφαρμοζόμενου ποσοστού 4% για τον Κλάδο Εφάπαξ Παροχών, γεγονός που οφείλεται στην εσφαλμένη, μη νόμιμη και *contra legem* ερμηνεία του άρθρου 96 Ν. 4461/2017 από το υπ' αριθμόν πρωτ. Φ80020/34576/Δ15.537/07.08.2017 έγγραφο της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικών Ασφαλίσεων του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Σύμφωνα, ειδικότερα, με το άρθρο 96 Ν. 4461/2017: «*Η περίπτωση β` της παρ. 2 του άρθρου 35 του ν. 4387/2016 αντικαθίσταται ως εξής: «β. Τα έσοδα από τις ασφαλιστικές εισφορές των*

ασφαλισμένων και των εργοδοτών, όπου προβλέπεται εργοδοτική εισφορά για τους μέχρι 31.12.1992 ασφαλισμένους μισθωτούς. Από 1.1.2017 το ποσό της μηνιαίας εισφοράς στον Κλάδο Εφάπαξ Παροχών του Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π. των ασφαλισμένων από 1.1.1993 και εφεξής μισθωτών και όλων των πριν και μετά την 1.1.1993 ασφαλισμένων αυτοτελώς απασχολούμενων, ορίζεται σε ποσοστό 4%, υπολογιζόμενο για τους μισθωτούς επί των ασφαλιστέων αποδοχών τους, όπως προσδιορίζονται στα άρθρα 5 και 38, και για τους αυτοτελώς απασχολούμενους επί του εισοδήματός τους, όπως ειδικότερα προσδιορίζεται στο άρθρο 39, εφαρμοζόμενου και του άρθρου 98. **Για το ύψος και τον τρόπο υπολογισμού των εισφορών των μέχρι 31.12.1992 ασφαλισμένων μισθωτών, εφαρμόζονται οι επιμέρους καταστατικές διατάξεις των εντασσόμενων ταμείων, τομέων, κλάδων και λογαριασμών προνοίας στο Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π., με εξαίρεση τους μισθωτούς ασφαλισμένους στους τομείς προνοίας του τ. ΕΤΑΠ - ΜΜΕ, των οποίων τα ποσοστά εισφορών υπολογίζονται επί των ασφαλιστέων αποδοχών τους, όπως προσδιορίζονται στο άρθρο 38 του παρόντος. Κάθε άλλη διάταξη που ρυθμίζει το θέμα διαφορετικά καταργείται.** Όπως σαφώς από τη διάταξη αυτή προκύπτει, για τους λεγόμενους «παλιούς» ασφαλισμένους μισθωτούς, δηλαδή όσους απασχολούνται με σχέση εργασίας, υπό την έννοια του άρθρου 38 Ν. 4387/2016, δηλαδή συμπεριλαμβανομένων και των ελεύθερων επαγγελματιών, τόσο η βάση υπολογισμού της εισφοράς όσο το ποσοστό της εισφοράς για εφάπαξ παροχή διέπονται από τις επιμέρους καταστατικές διατάξεις των εντασσόμενων τομέων, δηλαδή στην περίπτωση των ιατρών από το ΒΔ 211/1965. Εξάλλου σύμφωνα με το άρθρο 38 παρ. 3 περ. β Ν. 4387/2016, με τίτλο «Εισφορών Μισθωτών και Εργοδοτών», οι εισφορές μισθωτών εφαρμόζονται και ισχύουν και «β. Για τους ασφαλισμένους που έως την έναρξη ισχύοντος του παρόντος υπάγονταν στην ασφάλιση του ΕΤΑΑ και παρέχουν εξαρτημένη εργασία ανεξαρτήτως του χρόνου υπαγωγής στην κοινωνική ασφάλιση». Κατά συνέπεια, για την ασφάλιση εφάπαξ παροχών οι «παλιοί» ασφαλισμένοι ιατροί ΕΟΠΠΥ- ΠΕΔΥ οφείλουν την εισφορά του άρθρου 6 ΒΔ 211/1965, η οποία σήμερα ανέρχεται στο ποσό των 2,93 ευρώ ανά μήνα.

Πλην όμως το υπ' αριθμόν πρωτ. Φ80020/34576/Δ15.537/07.08.2017 έγγραφο της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικών Ασφαλίσεων του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, ενώ δέχεται ότι για τον υπολογισμό της εισφοράς εφάπαξ των παλαιών ασφαλισμένων μισθωτών ισχύουν οι προϊσχύσασες διατάξεις, όπως ρητά προβλέπει το εδάφιο γ' του άρθρου 96 Ν. 4461/2017, εξαιρεί αυθαίρετα από τον κανόνα αυτό κατά μη νόμιμη ερμηνεία της ως άνω νομοθετικής διάταξης αλλά και της συνολικής συστηματικής του Ν. 4387/2016, ενόψει και του ρητώς διατυπωθέντος σκοπού του για εφαρμογή της αρχής της ισότητας μεταξύ μισθωτών και αυτοαπασχολούμενων, τους τελευταίους ακόμα και εάν αυτοί απασχολούνται με σχέση εργασίας, από το εδάφιο γ' του άρθρου 96 Ν. 4461/2017 με την αιτιολογία ότι «το εδάφιο αυτό αναφέρεται σε «παλιούς» ασφαλισμένους σε πρώην φορείς πρόνοιας μισθωτών». Πλην όμως, όπως από την ίδια τη διάταξη προκύπτει, το γ' εδάφιο δεν αναφέρεται σε παλιούς ασφαλισμένους σε «πρώην φορείς πρόνοιας μισθωτών», αλλά αναφέρεται απλώς στις εισφορές των «μέχρι 31.12.1992 ασφαλισμένων μισθωτών», χωρίς σε κανένα σημείο του να εξαιρεί τους εργαζόμενους με σχέση εργασίας ελεύθερους επαγγελματίες. Το εν λόγω έγγραφο κάνει, ειδικότερα, δεκτά τα εξής:

«Κατόπιν των ανωτέρω, από 1.1.2017 ισχύουν τα κάτωθι σε ότι αφορά τις κρατήσεις υπέρ του Κλάδου Εφάπαξ Παροχών του ΕΤΕΑΕΠ και τη βάση υπολογισμού τους:

A. Για τους Μισθωτούς

1. Παλαιοί ασφαλισμένοι

α. Για τους "παλιούς ασφαλισμένους" εξακολουθούν να ισχύουν τα οριζόμενα στις επιμέρους καταστατικές διατάξεις των ταμείων/τομέων/κλάδων /λογαριασμών πρόνοιας που εντάχθηκαν στο Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π. σε ότι αφορά στα ποσοστά (ή ποσά κατά περίπτωση) και στην βάση υπολογισμού τους. β.γ. Συνεχίζουν να είναι σε ισχύ τυχόν εργοδοτικές εισφορές υπέρ των ενταχθέντων στο Κλάδο Εφάπαξ Παροχών του ΕΤΕΑΕΠ φορέων.....

B. Για τους Αυτοτελώς Απασχολούμενους

Το ποσοστό της μηνιαίας ασφαλιστικής εισφοράς ορίζεται από 1-1-2017 σε ποσοστό 4%. Το ποσοστό αυτό ισχύει για "παλιούς

ασφαλισμένους" και για **"νέους ασφαλισμένους"**. Ως βάση υπολογισμού θεωρείται το εισόδημα, όπως ειδικότερα προσδιορίζεται στο άρθρο 39 του ν. 4387/2016, (εφαρμοζομένου και του άρθρου 98 του ανωτέρω νόμου για τους αυτοτελώς απασχολούμενους που προέρχονται από το ΕΤΑΑ).

Γ. Στους Δικηγόρους, Μηχανικούς και Υγειονομικούς, "παλαιούς" ασφαλισμένους στον Κλάδο Πρόνοιας του πρώην ΕΤΑΑ, που παρέχουν μισθωτή εργασία ή απασχολούνται με έμμισθη εντολή, δεν εφαρμόζονται τα προβλεπόμενα του τρίτου εδαφίου του κοινοποιούμενου άρθρου 96, αφού το εδάφιο αυτό αναφέρεται σε "παλαιούς" ασφαλισμένους σε πρώην φορείς πρόνοιας μισθωτών.

Κατόπιν των ανωτέρω, τα πρόσωπα αυτά, που ασφαλιζόνταν σε πρώην φορείς αυτοαπασχολουμένων, από 1-1-2017:

- καταβάλλουν την προβλεπόμενη εισφορά 4 % των αυτοτελώς απασχολούμενων, και
- βάση υπολογισμού της ανωτέρω εισφοράς αποτελούν οι αποδοχές του άρθρου 38 όπως αντίστοιχα προβλέπεται για την κύρια ασφάλιση των προσώπων αυτών στον ΕΦΚΑ.....».

Κατά συνέπεια οι κρατήσεις για εφάπαξ παροχή από το ΕΤΕΑΕΠ που ενεργούνται επί των αποδοχών των ιατρών ΕΟΠΠΥ-ΠΕΔΥ με βάση το ποσοστό 4% από την 1^η Υ.Πε. Αττικής και την 3^η Υ.Πε. Θεσσαλονίκης είναι μη νόμιμα και αντ' αυτού θα έπρεπε να κρατείται η μηνιαία εισφορά 2,93 ευρώ για το εφάπαξ βοήθημα των υπαγόμενων στον τ. Κλάδο Πρόνοιας ΤΣΑΥ ιατρών ΕΟΠΠΥ-ΠΕΔΥ. Για το λόγο αυτό, θα πρέπει να παύσει άμεσα η παρακράτηση ποσών ίσων με το 4% επί των μεικτών αποδοχών και επιστραφούν όλα τα ποσά που παρακρατήθηκαν πέρα της εισφοράς 2,93 ευρώ κατά μήνα από την έναρξη της μη νόμιμης κράτησης έως την παύση της.

Β. Τα ανωτέρω ισχύουν για τις κρατήσεις των ιατρών ΕΟΠΠΥ – ΠΕΔΥ της 5^{ης} Υ.Πε. Θεσσαλίας, από τις αποδοχές των οποίων κρατείται για εφάπαξ παροχή ποσό πολύ ανώτερο της μηνιαίας εισφοράς 2,93 ευρώ, έστω και εάν αυτό είναι χαμηλότερο από το προκύπτον με βάση το ποσοστό 4%. Ειδικά, για την περίπτωση αυτή, από τα χορηγηθέντα σε εμένα μηνιαία εκκαθαριστικά αποδοχών προκύπτει ότι εφαρμόζεται η εισφορά των υπαγόμενων στην ασφάλιση του τ. Ταμείου Πρόνοιας Δημοσίων Υπαλλήλων, όχι μόνον διότι

χρησιμοποιείται ο ομώνυμος χαρακτηρισμός, αλλά και διότι κρατείται το ίδιο ποσό εισφοράς με το ισχύον στο ταμείο αυτό, ήτοι ποσό ίσο με 104,91 ευρώ, (δηλαδή 4% επί του ισχύοντος επί ΤΔΠΥ ανωτάτου ορίου αποδοχών εκ 2.622,76 ευρώ).

Πλην όμως οι ιατροί ΕΟΠΠΥ-ΠΕΔΥ δεν υπάγονται βεβαίως για εφάπαξ στην ασφάλιση του ΤΠΔΥ αλλά, ως ελέχθη, στον Κλάδο Πρόνοιας του τ. ΤΣΑΥ, μετέπειτα Τομέα Πρόνοιας Υγειονομικών του τ. ΕΤΑΑ και νυν στον Κλάδο Εφάπαξ Παροχών του ΕΤΕΑΕΠ, δυνάμει του άρθρου 2 ΒΔ 211/1965. Μάλιστα, δεν είναι εφαρμοστέο στην περίπτωση τους ούτε το άρθρο 47 παρ. 1 Ν. 3996/2011, σύμφωνα με το οποίο, «Στο τέλος του άρθρου 4 του β.δ. της 3ης/13.7.1936 «Περί Οργανισμού του Ταμείου Πρόνοιας Δημοσίων Υπαλλήλων» (Α` 285) προστίθεται παράγραφος 4 ως εξής: «4. Στην ασφάλιση του Τομέα Πρόνοιας Δημοσίων Υπαλλήλων υπάγονται υποχρεωτικώς από 1.7.2011 και οι επί συμβάσει ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, ανεξαρτήτως χρόνου πρόσληψης, υπάλληλοι του Δημοσίου και των Ν.Π.Δ.Δ. των οποίων το μόνιμο προσωπικό υπάγεται στην ασφάλιση του Τομέα Πρόνοιας Δημοσίων Υπαλλήλων». Και τούτο, διότι, όπως γίνεται ορθά δεκτό από το υπ' αριθμόν πρωτ. Φ80020/οικ.21688/659/20.09.2011 έγγραφο της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικών Ασφαλίσεων του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, η διάταξη δεν αφορά όσους επαγγελματίες υπάγονται στο δικό τους κλαδικό ταμείο για εφάπαξ παροχή, όπως τους δικηγόρους και τους ιατρούς. Ειδικότερα, σύμφωνα με το έγγραφο αυτό,

«Η θέσπιση της εν λόγω διάταξης, σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση, εντάσσεται στο πλαίσιο της εξίσωσης των υπαλλήλων με σχέση ΙΔΑΧ του Δημοσίου και των ΝΠΔΔ με τους μόνιμους υπαλλήλους των υπηρεσιών αυτών που ασφαλίζονται στον Τομέα Πρόνοιας Δημοσίων Υπαλλήλων προκειμένου και αυτοί από της υπαγωγής τους στην ασφάλιση του Τομέα να αποκτήσουν δικαίωμα εφάπαξ παροχής Κατά συνέπεια οι υπάλληλοι της κατηγορίας αυτής οι οποίοι υπάγονται στην ασφάλιση άλλου φορέα τομέα ή κλάδου πρόνοιας για εφάπαξ παροχή μέχρι την 1/7/2011 δεν υπόκεινται στην εν λόγω ρύθμιση και ως εκ τούτου δεν θα ενεργείται γι' αυτούς η προβλεπόμενη από τις οικείες καταστατικές διατάξεις του Τομέα Πρόνοιας Δημοσίων υπαλλήλων, ποσοστιαία κράτηση για εφάπαξ παροχή.

Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι δεν υπόκεινται στη ρύθμιση:

α) Οι υπάλληλοι με σύμβαση ΙΔΑΧ που υπηρετούν στους Δήμους των οποίων το μόνιμο προσωπικό ασφαρίζεται στον Τομέα Πρόνοιας Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (πρώην ΤΑΔΚΥ) του ΤΠΔΥ για εφάπαξ παροχή.

β) Οι μηχανικοί, Δικηγόροι που υπηρετούν με την αυτή σχέση στο Δημόσιο και σε ΝΠΔΔ οι οποίοι υπάγονται στην ασφάλιση του κλαδικού τους φορέα για εφάπαξ παροχή.

γ) Οι υπάλληλοι με την ίδια σχέση οι οποίοι μετά από μετάταξη υπηρετούν στο Δημόσιο και τα ΝΠΔΔ και έχουν διατηρήσει κατά την μετάταξη μέχρι την 1-7-2011 το προηγούμενο της μετάταξης καθεστώς ασφάλισης».

Κατά συνέπεια, η κράτηση υπέρ του τ. ΤΠΔΥ που γίνεται στις αποδοχές ορισμένων ιατρών ΕΟΠΠΥ – ΠΕΔΥ, όπως στην εξετασθείσα περίπτωση με βάση το χορηγηθέν μηνιαίο εκκαθαριστικό αποδοχών της 5^{ης} Υ.Πε. Θεσσαλίας, αυτή είναι μη νόμιμη και αντ' αυτής, θα έπρεπε να κρατείται η μηνιαία εισφορά 2,93 ευρώ υπέρ του τ. ΤΣΑΥ. Για το λόγο αυτό, αφενός, θα πρέπει να παύσει άμεσα η παρακράτηση ποσών ίσων με το 4% επί των μεικτών τους αποδοχών έως το ισχύον για το τ. ΤΠΔΥ όριο των 2.622,76 ευρώ και να επιστραφούν όλα τα ποσά που παρακρατήθηκαν πέρα της εισφοράς 2,93 ευρώ κατά μήνα από την έναρξη της μη νόμιμης κράτησης έως την παύση της.

Αθήνα, 31.05.2018

Η γνωμοδοτούσα δικηγόρος

Όλγα Π. Αγγελοπούλου
Δικηγόρος ΔΝ- Α.Μ. ΔΣΑ: 20393
Σόλωνος 76 – ΑΘΗΝΑ 106 80
ΤΗΛ: 210 6462838
ΑΦΜ: 078066492 - ΔΟΥ Δ' ΑΘΗΝΩΝ
E-mail: olangelopoulou@gmail.com